БУЛГАН АЙМГИЙН
МУЗЕЙ

Хатанбаатар С.Магсаржавын гудамж 2-248,
Жаргалант баг, Булган сум, Булган аймаг: 63082
Утас/Факс:7034-2589, 7034-7000
Цахим шуудан: bulganmuzei@gmail.com
Цахим хаяг: Булган музей

2026.08.03 № 44

танай 2026.06.04 ны № 01/361 т

СОЁЛЫН ӨВИЙН ҮНДЭСНИЙ
ТӨВД

Монгол Улсын Соёлын сайдын 2022 оны 10 сарын 06-ны А/348 дугаар тушаалаар батлагдсан "Түүх, соёлын хөдлөх дурсгалт зүйлийг үнэт дурсгалт зүйлийн зэрэглэлд нэр дэвшүүлэх, хянан шийдвэрлэх журам"-ын дагуу үнэт дурсгалд нэр дэвшүүлэх 3 дурсгалын жагсаалтыг хүргүүлж байна.

Хавсралт.2 хуудастай.

ЗАХИРАЛ Т.БЭХТӨР

E:\2026 он\Албан бичиг А5\Албан бичиг.docx

6328000035

БУЛГАН АЙМГИЙН МУЗЕЙН “ҮНЭТ ДУРСГАЛТ ЗҮЙЛИЙН ЗЭРЭГЛЭЛД НЭР ДЭВШҮҮЛЭХ” ДУРСГАЛЫН ЖАГСААЛТ

.....он.....сарын.....өдөр

Д/д	Үзмэрийн нэр	Хувийн дугаар	Тоо ширхэг	Хэмжээ	Журмын 2.1.6 (УБМС-ын дугаар)	Журмын 2.1.5 (Судлагдсан, сурталчлагдсан байдал)	Саналын үндэслэл
1	Хэт хутга	69.02.1-9	9	1. Хутга урт-30 см 2. Хутга урт-26,7 см Савх урт -31,3 см Гинж урт -26 см Гинж урт -71 см Нийт жин -1.412 гр	ХД0046373	Түшээт хан Дашнямын хэрэглэж байсан үнэт эдлэлүүдийг 1968 оны үзмэр цуглуулгаар Гурванбулаг сумын иргэн Тарваас худалдан авснаар эрдэм шинжилгээний эргэлтэд оруулж эхэлсэн байна. XIX-XX зууны үед монгол дархны дахин давтагдашгүй уламжлалт аргаар урласан маш нарийн ур хийцтэй гоёл чимэглэл өвөрмөц хээтэй хоолны савх, хэт зэрэг иж бүрэн үнэт металл болох мөнгөн тоногтой 4 шүр, 4 оюу шигтгээтэй хэт хутга нь тус музейн нандин үзмэрүүдийн нэг. Булган аймаг байгууллагдсны 50,60,70,80 жилийн ойн үзэсгэлэн, 1976 онд Улаанбаатар хотод зохион байгуулагдсан соёл урлагийн 10 хоногийн үзэсгэлэнгүүдэд тавигдаж байсан. П.Дашцэвэг “ Булган аймгийн музейн ховор үзмэр” нэртэйгээр “Утга зохиол урлаг” сэтгүүл, “Дэвшилт” сонинд анх сурталчилж эхэлснээс хойш Сумдуудын түүхт ойн үзэсгэлэнгээр орон нутаг 12 удаа дэлгэгдэн тавигдаж, “Анхдагч алдартны өлгий нутгийн	1.Түшээт хан Дашням бол Чингис хааны XV үеийн ач Батмөнх Даян хааны хүү Гэрсэнз Жалайрын удам. 2.XIX-XX зууны үед монгол дархны уламжлалт аргаар урласан бүрэн иж бүрдэл, үнэт металл ,эрдэнийн чулуугаар чимэглэсэн монгол дархны дахин давтагдашгүй маш нарийн ур хийцтэй гоёл чимэглэл болон хэрэглээний эд зүйлийн нэгюм.

						музей","Булган аймгийн түүх соёл" номуудаар олны хүртээл болсолн байна.	
2	Хөөрөг	73.02	1	Өндөр: 14.3см, голч:2.4см, жин:178гр, ёроолын дм:4.2см, халбаганы урт:9.5см	ХД0046360	Жил бүрийн үндэсний их баяр наадам,Үндэсний бөхийн нэрэмжит болон томоохон барилдааны үеэр үзэсгэлэнд гарч байсан. Ж.Ганбат "Анхдагч алдартны өлгий нутгийн музей" номонд дэлгэрэнгүй тайлбартайгаар сурталчлагдсан.	1.Төр нийгмийн нэрт зүтгэлтний эдэлж хэрэглэж байсан эд өлгийн зүйл.
3	Чадраабал	74.28	1	Өндөр:39см, өргөн:19.5см, урт:39.5см, жин:2.155гр	ХД0059114	"Дашинчилэн сумын түүх" номонд уг бүтээлийг сурталчилсан бөгөөд, Булган аймгийн урд талын ихэнх сумынхан уг бурханы шитсээр ирсэн байна.	1.Монгол урлаачдын XVIII-XX зууны үед бурханы шашны сүм хийд, сүсэгтэн олны хэрэглээнд зориулан урласан, шашны зан үйлтэй холбогдолтой бүтээгдсэн нэн ховор урлагийн бүтээл юм. 2.Чадраабал бурхны ордны баганыг ташаа тулсан хүний араг ясаар,дээврийг мөн хүний араг ясаар дээвэрлэж дээврийн орой хэсэгт модон очир,орчирын хоёр талд бараан өнгийн 2 шувууг тус тус сийлжээ. Ордон дотор чоно унасан "Чадраабал"бурхан баруун гартаа алмаз очир чимэглэлтэй сүх барьсан зүүн гартаа аягатай зүйл барьснаар дүрсэлсэн.

МОНГОЛ УЛСЫН ТҮҮХ, СОЁЛЫН ХӨДЛӨХ ДУРСГАЛТ ЗҮЙЛИЙН БҮРТГЭЛ

УНБМС-ийн дугаар: ХД0046360

Өмчлөгч: Монгол улс	
Эзэмшигч: Булган аймгийн музей	**РД:**

Музейн зэрэглэл:	Орон нутгийн

Дурсгалт зүйлийн оршин байгаа хаяг:

Дурсгалт зүйлийн нэр: Хөөрөг	**Хувийн дугаар:** 73.02
Олон улс, орон нутаг, шинжлэх ухааны нэр: Хөөрөг	

Төрөл зүйл: 3. УГСААТНЫ ЗҮЙ -> 3.7 Гоёл чимэглэл, зүүлт зүүсгэл -> 3.7.20 Хөөрөг

Холбогдох он цаг: XX зууны эхэн үе

Соёлын өвийн зэрэглэл:	
Хосгүй үнэт	**Шийдвэр:**
Үнэт	**Шийдвэр:**

Эх бүтээл

Ховор, түгээмэл байдал: Ховор
Ашиглалтын байдал: Сан хөмрөгт
Үнэлгээ: 4800000.00

Бүтээлчийн нэр:	үйлдвэр
Дэг сургууль хийц:	шаазангийн үйлдвэр
Материал, арга ажиллагаа: Шаазан, Хятад улсад, шаазангийн үйлдвэрт.	

Баримтжуулалтын гэрэл зураг:	**photo**	**photo**	**photo**

Хэмжээ	Өндөр	Өргөн (урт)	Зузаан	Голч	Жин
Ерөнхий	14.30	0.00, 0.00	0.00	2.40	178.00
Бусад хэмжээс: Ёроолын дм 4.2 см. халбаганы урт 9,5см					

Иж бүрдэл: 1	**Тоо ширхэг**
	1
Гарал үүсэл: Хятад улсын шаазангийн үйлдвэр	

Тодорхойлолт:
Дүрслэн бичих: Хуванцар толгойтой эрээн шаазан хөөрөг:Хөөрөгний хүзүүн дээр хар хөх өнгийн будгаар алхан хээ,их биений гадна тал гадаргуу дээр хөх ,хүрэн будгаар байшин, байшингийн цонх, шат ,гадаа явж байгаа болон сууж буй хүмүүс,савтай цэцэг зэргийг дүрслэн үзүүлжээ. Хөөрөгний толгой хуванцар,халбагыг ясаар хийжээ.
Тэмдэг бичээс: Ёроол дээрээ хятад үсэгтэй.
Ялгагдах онцлог: Хөөрөгний толгой хуванцар,халбагыг ясаар хийжээ.
Зориулалт:

Иж бүрдлийн бүрэлдэхүүн хэсгийн мэдээлэл:

Хувийн дугаар	Тодорхойлолт	Хэмжээ

Хадгалалтын байдал:
Бүрэн бүтэн байдал: бүтэн
Чанар байдал: sain
Гэмтэл: Харагдах гэмтэлгүй. sain

Хамгаалалтад авсан шийдвэр:

Товч түүх:
Холбогдох газар, орон: Хуванцар толгойтой эрээн шаазан хөөрөг:Хөөрөгний хүзүүн дээр хар хөх өнгийн будгаар алхан хээ,их биений гадна тал гадаргуу дээр хөх ,хүрэн будгаар байшин, байшингийн цонх, шат ,гадаа явж байгаа болон сууж буй хүмүүс,савтай цэцэг зэргийг дүрслэн үзүүлжээ. Хөөрөгний толгой хуванцар,халбагыг ясаар хийжээ.
Хэрэглэж байсан хүн: Намхай аврага.
Цуглуулагчийн нэр: Булган аймгийн музей
Бүтээлчийн түүх:

Бүртгэлийн түүх:
Хуучин хувийн дугаар: 0141
Ерөнхий бүртгэлийн дэс дугаар: 115
Төрөлжсөн бүртгэлийн дэс дугаар:

Сэргээн засварлагдсан байдал:	**СЗБ №**

Хуулбар хийгдсэн байдал:

Үзэсгэлэнд оролцсон байдал:

Үзэсгэлэнгийн төрөл	Улс	Эхэлсэн огноо	Дууссан огноо	Үзэсгэлэнгийн нэр	Даатгалын үнэ

Шилжилт хөдөлгөөн:

Судлагдсан байдал:

судлагдаагүй

Хавсралт материалын тэмдэглэл:

Бүртгэсэн:

/_____/_____/

/ Овог, нэр/ */Албан газар, албан тушаал/*

/20.... оны ..... сарын ..... -ны өдөр/

Байгууллага, сум, дүүрэг, аймаг, нийслэл, улсын нэгдсэн (доогуур зур) бүртгэл-мэдээллийн санд хадгалагдаж байгаа:

Д/д	Нэр төрөл	Тоо ширхэг	Хадгаламжийн дугаар
1	Гэрэл зураг		
2	Негатив хальс		
3	Дуу, дүрс бичлэгийн хуурцаг		
4	CD/DVD/BD		
5	Архив, ном, хэвлэлийн баримт		
6	Бусад		

Бүрдүүлэлт хийсэн:

/_____/_____/

/ Овог, нэр/ */Албан газар, албан тушаал/*

/20.... оны ..... сарын ..... -ны өдөр/

МОНГОЛ УЛСЫН ТҮҮХ, СОЁЛЫН ХӨДЛӨХ ДУРСГАЛТ ЗҮЙЛИЙН БҮРТГЭЛ

УНБМС-ийн дугаар: ХД0046373

Өмчлөгч: Монгол улс	
Эзэмшигч: Булган аймгийн музей	**РД:**

Музейн зэрэглэл:	Орон нутгийн

Дурсгалт зүйлийн оршин байгаа хаяг:

Дурсгалт зүйлийн нэр: Хэт хутга	**Хувийн дугаар:** 69.02.1-9
Олон улс, орон нутаг, шинжлэх ухааны нэр: Хэт хутга	

Төрөл зүйл: 3. УГСААТНЫ ЗҮЙ -> 3.7 Гоёл чимэглэл, зүүлт зүүсгэл -> 3.7.19 Хэт хутга

Холбогдох он цаг: XX зууны эхэн үе

Соёлын өвийн зэрэглэл:	
Хосгүй үнэт	**Шийдвэр:**
Үнэт	**Шийдвэр:**

Эх бүтээл

Ховор, түгээмэл байдал: Ховор
Ашиглалтын байдал: Сан хөмрөгт
Үнэлгээ: 9990000.00

Бүтээлчийн нэр:	Дашням
Дэг сургууль хийц:	Монгол дархан
Материал, арга ажиллагаа: Шүр, мөнгө, Шүр, мөнгө, оюу оролцуулан монгол дархны аргаар хийсэн.	

Баримтжуулалтын гэрэл зураг:	**photo**	**photo**	**photo**

Хэмжээ	Өндөр	Өргөн (урт)	Зузаан	Голч	Жин
Ерөнхий	0.00	0.00, 0.00	0.00	0.00	1450.00
Бусад хэмжээс: 1. Хутга урт-30 см 2. Хутга урт-26,7 см Савх урт -31,3 см Гинж урт -26 см Гинж урт -71 см Нийт жин -1.412 гр					

Иж бүрдэл: 1	**Тоо ширхэг**
	9
Гарал үүсэл: Түшээт хан	

Тодорхойлолт:
Дүрслэн бичих: XIX-XX зууны үед монгол дархны уламжлалт аргаар уралсан энэхүү хутга нь хоолны савх халбага,гал асаах хэт зэрэг иж бүрэн үнэт металл ,эрдэнийн чулуугаар чимэглэсэн монгол дархны дахин давтагдашгүй маш нарийн ур хийцтэй гоёл чимэглэл болон хэрэглээний эд зүйлийн нэг юм.Уг эдлэлийг түшээт хан Дашням хэрэглэж байсан гэдэг.
Тэмдэг бичээс:
Ялгагдах онцлог: 4 ширхэг шүрэн , 4 оюу чимэгтэй.
Зориулалт:

Иж бүрдлийн бүрэлдэхүүн хэсгийн мэдээлэл:

Хувийн дугаар	Тодорхойлолт	Хэмжээ

Хадгалалтын байдал:
Бүрэн бүтэн байдал: Шигтгээ бүрэн.
Чанар байдал: sain
Гэмтэл: Харагдах гэмтэлгүй. sain

Хамгаалалтад авсан шийдвэр:

Товч түүх:
Холбогдох газар, орон: XIX-XX зууны үед монгол дархны уламжлалт аргаар уралсан энэхүү хутга нь хоолны савх халбага,гал асаах хэт зэрэг иж бүрэн үнэт металл ,эрдэнийн чулуугаар чимэглэсэн монгол дархны дахин давтагдашгүй маш нарийн ур хийцтэй гоёл чимэглэл болон хэрэглээний эд зүйлийн нэг юм.Уг эдлэлийг түшээт хан Дашням хэрэглэж байсан гэдэг.
Хэрэглэж байсан хүн: Дашням.
Цуглуулагчийн нэр: Булган аймгийн музей
Бүтээлчийн түүх:

Бүртгэлийн түүх:
Хуучин хувийн дугаар: 0153
Ерөнхий бүртгэлийн дэс дугаар: 93
Төрөлжсөн бүртгэлийн дэс дугаар:

Сэргээн засварлагдсан байдал:	**СЗБ №**

Хуулбар хийгдсэн байдал:

Үзэсгэлэнд оролцсон байдал:

Үзэсгэлэнгийн төрөл	Улс	Эхэлсэн огноо	Дууссан огноо	Үзэсгэлэнгийн нэр	Даатгалын үнэ

Шилжилт хөдөлгөөн:

Судлагдсан байдал:

Судлагдаагүй

Хавсралт материалын тэмдэглэл:

Бүртгэсэн:

/_____/_____/

/ Овог, нэр/ */Албан газар, албан тушаал/*

/20.... оны ..... сарын ..... -ны өдөр/

Байгууллага, сум, дүүрэг, аймаг, нийслэл, улсын нэгдсэн (доогуур зур) бүртгэл-мэдээллийн санд хадгалагдаж байгаа:

Д/д	Нэр төрөл	Тоо ширхэг	Хадгаламжийн дугаар
1	Гэрэл зураг		
2	Негатив хальс		
3	Дуу, дүрс бичлэгийн хуурцаг		
4	CD/DVD/BD		
5	Архив, ном, хэвлэлийн баримт		
6	Бусад		

Бүрдүүлэлт хийсэн:

/_____/_____/

/ Овог, нэр/ */Албан газар, албан тушаал/*

/20.... оны ..... сарын ..... -ны өдөр/

МОНГОЛ УЛСЫН ТҮҮХ, СОЁЛЫН ХӨДЛӨХ ДУРСГАЛТ ЗҮЙЛИЙН БҮРТГЭЛ

УНБМС-ийн дугаар: ХД0046360

Өмчлөгч: Монгол улс	
Эзэмшигч: Булган аймгийн музей	**РД:**

Музейн зэрэглэл:	Орон нутгийн

Дурсгалт зүйлийн оршин байгаа хаяг:

Дурсгалт зүйлийн нэр: Хөөрөг	**Хувийн дугаар:** 73.02
Олон улс, орон нутаг, шинжлэх ухааны нэр: Хөөрөг	

Төрөл зүйл: 3. УГСААТНЫ ЗҮЙ -> 3.7 Гоёл чимэглэл, зүүлт зүүсгэл -> 3.7.20 Хөөрөг

Холбогдох он цаг: XX зууны эхэн үе

Соёлын өвийн зэрэглэл:	
Хосгүй үнэт	**Шийдвэр:**
Үнэт	**Шийдвэр:**

Эх бүтээл

Ховор, түгээмэл байдал: Ховор
Ашиглалтын байдал: Сан хөмрөгт
Үнэлгээ: 4800000.00

Бүтээлчийн нэр:	үйлдвэр
Дэг сургууль хийц:	шаазангийн үйлдвэр
Материал, арга ажиллагаа: Шаазан, Хятад улсад, шаазангийн үйлдвэрт.	

Баримтжуулалтын гэрэл зураг:	**photo**	**photo**	**photo**

Хэмжээ	Өндөр	Өргөн (урт)	Зузаан	Голч	Жин
Ерөнхий	14.30	0.00, 0.00	0.00	2.40	178.00
Бусад хэмжээс: Ёроолын дм 4.2 см. халбаганы урт 9,5см					

Иж бүрдэл: 1	**Тоо ширхэг**
	1
Гарал үүсэл: Хятад улсын шаазангийн үйлдвэр	

Тодорхойлолт:
Дүрслэн бичих: Хуванцар толгойтой эрээн шаазан хөөрөг:Хөөрөгний хүзүүн дээр хар хөх өнгийн будгаар алхан хээ,их биений гадна тал гадаргуу дээр хөх ,хүрэн будгаар байшин, байшингийн цонх, шат ,гадаа явж байгаа болон сууж буй хүмүүс,савтай цэцэг зэргийг дүрслэн үзүүлжээ. Хөөрөгний толгой хуванцар,халбагыг ясаар хийжээ.
Тэмдэг бичээс: Ёроол дээрээ хятад үсэгтэй.
Ялгагдах онцлог: Хөөрөгний толгой хуванцар,халбагыг ясаар хийжээ.
Зориулалт:

Иж бүрдлийн бүрэлдэхүүн хэсгийн мэдээлэл:

Хувийн дугаар	Тодорхойлолт	Хэмжээ

Хадгалалтын байдал:
Бүрэн бүтэн байдал: бүтэн
Чанар байдал: sain
Гэмтэл: Харагдах гэмтэлгүй. sain

Хамгаалалтад авсан шийдвэр:

Товч түүх:
Холбогдох газар, орон: Хуванцар толгойтой эрээн шаазан хөөрөг:Хөөрөгний хүзүүн дээр хар хөх өнгийн будгаар алхан хээ,их биений гадна тал гадаргуу дээр хөх ,хүрэн будгаар байшин, байшингийн цонх, шат ,гадаа явж байгаа болон сууж буй хүмүүс,савтай цэцэг зэргийг дүрслэн үзүүлжээ. Хөөрөгний толгой хуванцар,халбагыг ясаар хийжээ.
Хэрэглэж байсан хүн: Намхай аврага.
Цуглуулагчийн нэр: Булган аймгийн музей
Бүтээлчийн түүх:

Бүртгэлийн түүх:
Хуучин хувийн дугаар: 0141
Ерөнхий бүртгэлийн дэс дугаар: 115
Төрөлжсөн бүртгэлийн дэс дугаар:

Сэргээн засварлагдсан байдал:	**СЗБ №**

Хуулбар хийгдсэн байдал:

Үзэсгэлэнд оролцсон байдал:

Үзэсгэлэнгийн төрөл	Улс	Эхэлсэн огноо	Дууссан огноо	Үзэсгэлэнгийн нэр	Даатгалын үнэ

Шилжилт хөдөлгөөн:

Судлагдсан байдал:

судлагдаагүй

Хавсралт материалын тэмдэглэл:

Бүртгэсэн:

/_____/_____/

/ Овог, нэр/ */Албан газар, албан тушаал/*

/20.... оны ..... сарын ..... -ны өдөр/

Байгууллага, сум, дүүрэг, аймаг, нийслэл, улсын нэгдсэн (доогуур зур) бүртгэл-мэдээллийн санд хадгалагдаж байгаа:

Д/д	Нэр төрөл	Тоо ширхэг	Хадгаламжийн дугаар
1	Гэрэл зураг		
2	Негатив хальс		
3	Дуу, дүрс бичлэгийн хуурцаг		
4	CD/DVD/BD		
5	Архив, ном, хэвлэлийн баримт		
6	Бусад		

Бүрдүүлэлт хийсэн:

/_____/_____/

/ Овог, нэр/ */Албан газар, албан тушаал/*

/20.... оны ..... сарын ..... -ны өдөр/

2	Хөөрөг	73.02	1	Өндөр: 14.3см, голч:2.4см, жин:178гр, ёроолын дм:4.2см, халбаганы урт:9.5см	ХД0046360	Жил бүрийн үндэсний их баяр наадам,Үндэсний бөхийн нэрэмжит болон томоохон барилдааны үеэр үзэсгэлэнд гарч байсан. Ж.Ганбат “Анхдагч алдартны өлгий нутгийн музей” номонд дэлгэрэнгүй тайлбартайгаар сурталчлагдсан.	1.Төр нийгмийн нэрт зүтгэлтний эдэлж хэрэглэж байсан эд өлгийн зүйл.
3	Чадраабал	74.28	1	Өндөр:39см, өргөн:19.5см, урт:39.5см, жин:2.155гр	ХД0059114	“Дашинчилэн сумын түүх” номонд уг бүтээлийг сурталчилсан бөгөөд, Булган аймгийн урд талын ихэнх сумынхан уг бурханы шитсээр ирсэн байна.	1.Монгол урлаачдын XVIII-XX зууны үед бурханы шашны сүм хийд, сүсэгтэн олны хэрэглээнд зориулан урласан, шашны зан үйлтэй холбогдолтой бүтээгдсэн нэн ховор урлагийн бүтээл юм. 2.Чадраабал бурхны ордны баганыг ташаа тулсан хүний араг ясаар,дээврийг мөн хүний араг ясаар дээвэрлэж дээврийн орой хэсэгт модон очир,орчирын хоёр талд бараан өнгийн 2 шувууг тус тус сийлжээ. Ордон дотор чоно унасан "Чадраабал"бурхан баруун гартаа алмаз очир чимэглэлтэй сүх барьсан зүүн гартаа аягатай зүйл барьснаар дүрсэлсэн.

---oOo---